

Rodzaje gmin oraz obszary miejskie i wiejskie

Rodzaje gmin oraz obszary miejskie i wiejskie w statystyce publicznej wyodrębnia się na podstawie podziału terytorialnego kraju przy użyciu identyfikatorów Krajowego Rejestru Urzędowego Podziału Terytorialnego Kraju (TERYT).

Jest to podział formalny, oparty wyłącznie na kryterium administracyjnym.

Wyróżniane są trzy rodzaje gmin:

- gminy miejskie, których granice pokrywają się z granicą miasta tworzącego gminę (gminy miejskie mogą być także miastami na prawach powiatu);
- gminy miejsko-wiejskie, w których skład wchodzi zarówno miasta w granicach administracyjnych, jak i obszary poza granicami miast;
- gminy wiejskie, które na swoim obszarze nie posiadają miast.

Miastami w Polsce są miejscowości posiadające prawa miejskie bądź status miasta nadany w trybie określonym odpowiednimi przepisami.

Statystyka publiczna wyróżnia dwa rodzaje obszarów:

- obszary miejskie (miasta) obejmujące tereny położone w granicach administracyjnych miast, czyli obszary gmin miejskich oraz miast w gminach miejsko-wiejskich;
- obszary wiejskie (wieś) obejmujące tereny pozostające poza granicami administracyjnymi miast, na które składają się obszary gmin wiejskich i części wiejskie gmin miejsko-wiejskich.

Rodzaje gmin oraz zasięg obszarów miejskich i wiejskich aktualizowany jest co roku, w dniu 1 stycznia, w wyniku zmian w podziale administracyjnym Polski ogłaszanych rozporządzeniami Rady Ministrów dotyczącymi ustalenia granic gmin i miast oraz nadania miejscowościom statusu miasta. Przykładowo:

- w 2017 roku zwiększono obszar 10 miast (w tym czterech gmin miejskich, z czego trzy to miasta na prawach powiatu), zmniejszono obszar jednego miasta (gmina miejska stała się gminą miejsko-wiejską) oraz utworzono 4 nowe miasta (w związku z czym 4 gminy wiejskie stały się gminami miejsko-wiejskimi);
- w 2018 roku zwiększono obszar 5 miast (w tym jednej gminy miejskiej będącej jednocześnie miastem na prawach powiatu), zmniejszono obszar jednego miasta (gmina miejska będąca jednocześnie miastem na prawach powiatu) oraz utworzono 7 nowych miast (w związku z czym 7 gmin wiejskich stało się gminami miejsko-wiejskimi);
- w 2019 roku zwiększono obszar 10 miast (w tym pięciu gmin miejskich, z czego dwie to miasta na prawach powiatu), zmniejszono obszar jednego miasta (w gminie miejsko-wiejskiej) oraz utworzono 10 nowych miast (w związku z czym 10 gmin wiejskich stało się gminami miejsko-wiejskimi).
- w 2020 roku zwiększono obszar 5 miast (w tym dwóch gmin miejskich, z czego jedna to miasto na prawach powiatu), zmniejszono obszar jednego miasta (gmina miejska) oraz utworzono 4 nowe miasta (w związku z czym 4 gminy wiejskie stały się gminami miejsko-wiejskimi).

- w 2021 roku zwiększono obszar 15 miast (w tym czterech gmin miejskich, z czego trzy to miasta na prawach powiatu), zmniejszono obszar dwóch miast (miasta na prawach powiatu i miasta w gminie miejsko-wiejskiej) oraz utworzono 10 nowych miast (w związku z czym 10 gmin wiejskich stało się gminami miejsko-wiejskimi).
- w 2022 roku zwiększono obszar 5 miast (wszystkie w gminach miejsko-wiejskich) oraz utworzono 10 nowych miast (w związku z czym 10 gmin wiejskich stało się gminami miejsko-wiejskimi).

Rodzaje gmin w Polsce według TERYT w dniu 1 stycznia 2022 r.

Obszary miejskie i wiejskie w Polsce według TERYT w dniu 1 stycznia 2022 r.